

Sygeplejen i krydspres. Når psykiatrien bor i kommunen

Svendborg 23. marts 2026

Charlotte Møiniche psykiatrikoordinator

Borgere med dobbeltdiagnoser

- Psykiatrisk sygepleje, arbejdsmiljø og sikkerhed
- Tilbud og indsatser.
- Ny lovgivning, reformer etc. der påvirker målgruppen.

Præsentation

- Koordinator funktion psykiatri og misbrug
- Frederiksberg Kommunes Hjemmepleje organisering

Hjemmeplejen 2026

- Færre institutions og sengepladser
- Ambulant behandling, udekørende psykiatriske teams
- Hjemtagelse af borgere
- Ny lovgivning på herbergs området
- Flere borgere er dårligere længere tid i eget hjem.

Politiets involvering i psykisk sårbare borgere

Sager der involverer målgruppen viser en stigning på knap 220 % fra 2009-2022

Antallet af tvangsindlæggelser på landsplan er steget fra ca. 3.000 pr. år i 2009 til godt 5.100 i 2023

(Rigspolitiet retsudvalget 2024-2025 "politiets arbejde med psykisk sårbare borgere")

Livsverden / systemverden

Borgerens behov for og ret til at leve
som de vil, contra vores
omsorgspligt, regler, rammer og
hensyn til det fysiske og psykiske
arbejds miljø

Hvordan træder vi ind i hjemmet

- Træd ind med viden omkring kompleksiteten indenfor målgruppen.
- Fokus på arbejdsmiljø og sikkerhed
- Low arousal tilgang.

Pakkeløsninger og standardydelser

3.6.1 Misbrugsindsats

3.6.2. Psykiatrisk sygepleje

Fleksibilitet, kreativitet og rummelighed

Sæt relationen på dagsordenen

Ting tager tid ..

Vær forberedt på dagens drama ..

Low arousal grundprincipper

Find ud af hvem der har et problem

Mennesker der kan opføre sig ordentligt gør det

Den der tager ansvar kan påvirke

Mennesker gør det der giver mest mening for dem i situationen

Man skal have selvkontrol for at kunne samarbejde

konfliktnedtrappende tilgang, med fokus på at tilpasse kravene til den enkelte borgers behov og ressourcer

Målet er at undgå konfronterende situationer der skaber modstand / oplevelse af kontroltab.

Find ud af hvem der har et problem

- *Borger har et adfærdsproblem*
- ...
- *Eller vi har et problem med borgers adfærd*

Mennesker der kan opføre sig ordentligt gør det

"Det værste ved at være psykisk syg er, at alle forventer at man opfører sig som om man ikke er det"

(Mads, der lider af paranoid skizofreni)

Den der tager ansvar kan påvirke

Hvis vi placerer ansvaret for samarbejdet hos borgeren, så mister vi muligheden for at påvirke det.

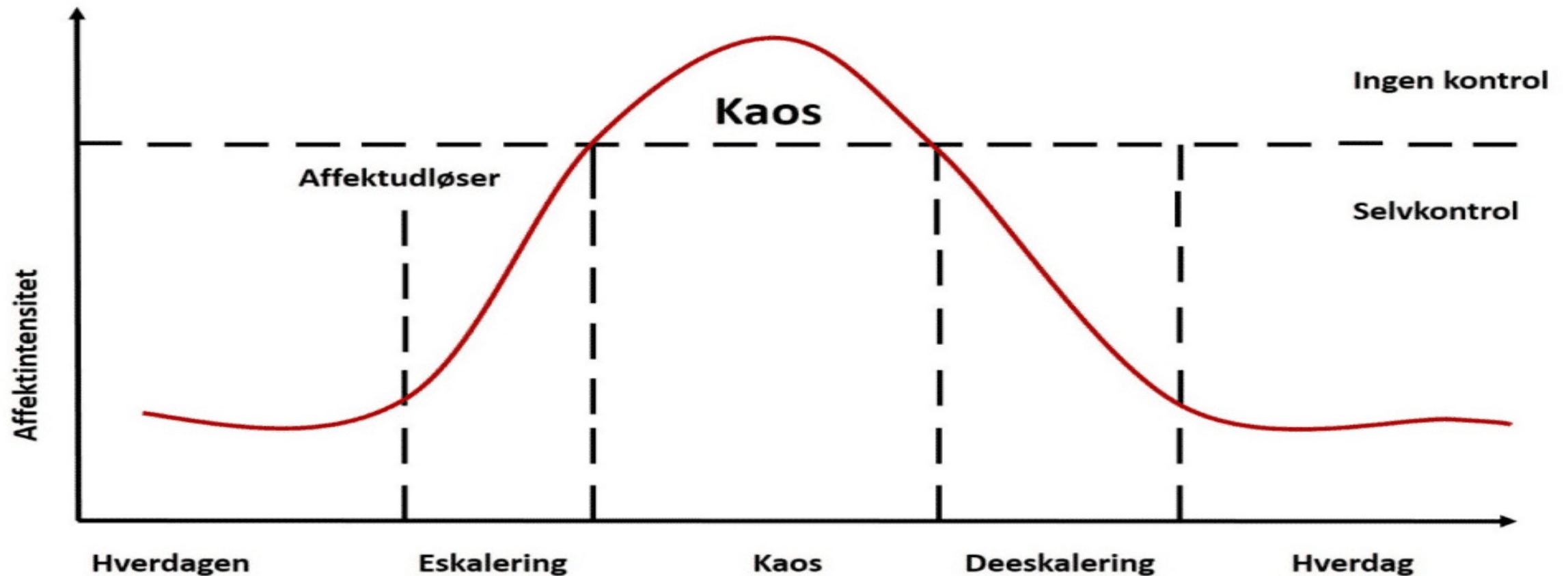
Vi regulerer på vores faglige tilgang hvis samarbejdet er udfordret

Mennesker gør det der giver mest mening i situationen

- Borgerperspektiv i fokus hvis vi skal forstå adfærd
- Identificere individuelle stressorer / beroligende faktorer
- Beskriv i handlingsanvisninger / besøgsplan

Man skal have selvkontrol for at kunne samarbejde

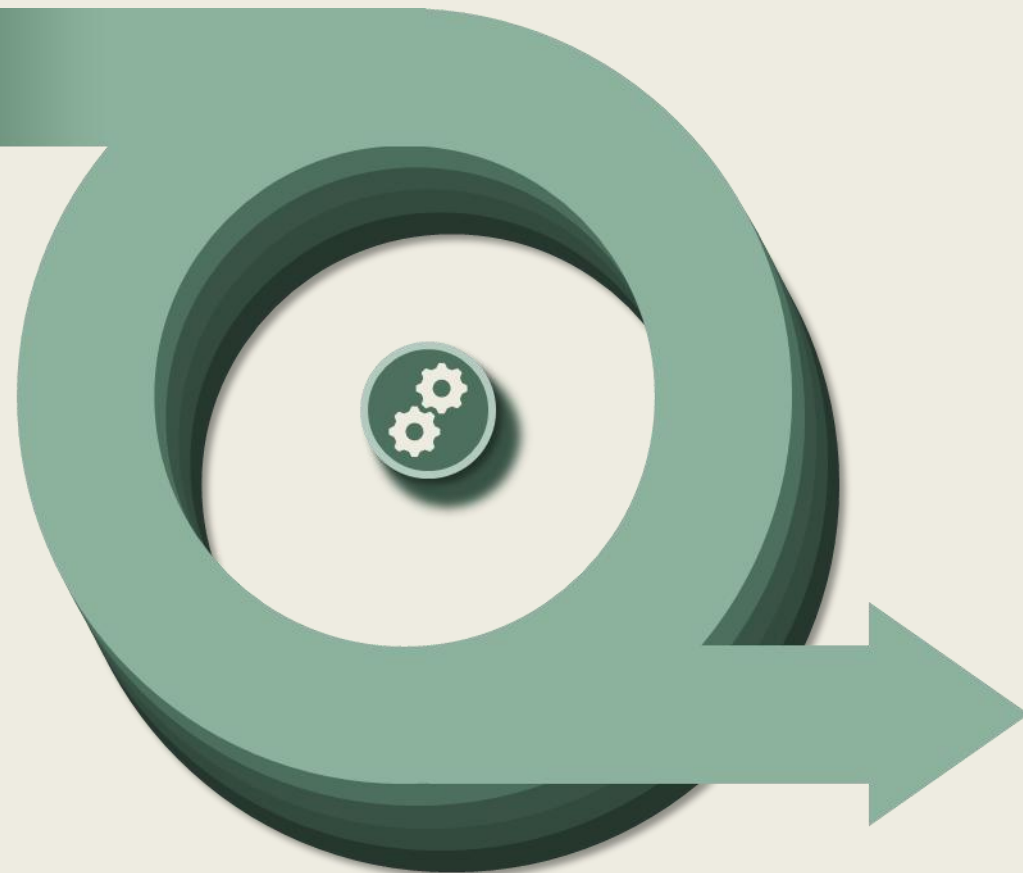
Årsagsforhold konflikter

Konflikt opstår som oftest når der:

- Stilles krav
- Sættes grænser
- Borger bliver konfronteret med uformåen /oplevelse af kontroltab

Håndtere, evaluere,
forandre
Hvis noget ikke virker, så
gør noget andet

Når situationen er deeskaleret

Borgerinddragelse

Hvordan oplever du at samarbejdet fungerer?

Døgnrytme / køn / tidligere / senere besøg

Hyppighed af besøg osv

Målgruppe adfærdsproblemer

- Kognitive funktionsnedsættelser / udviklingsforstyrrelser
- Manglende Impulskontrol / evne til behovsudsættelse
- Problemer med sanseintegration
- Misbrug – ændring af mønster
- Psykose, ændret virkelighedsopfattelse

Sygeplejefaglig udredning

Indhent mest mulig viden om kognitive, sproglige, fysiske, motoriske, sensoriske og sociale ressourcer og udfordringer.

Sammen sætningen af borgers diagnoser og funktionsnedsættelser, erfaringsdannelse, forståelse af sig selv og omverden har indflydelse på dennes adfærd

Risikovurdering

Identificere og risikovurdere målgruppe for adfærdsproblemer:

Største risikofaktor: alvorlig sindslidelse med ubehandlet psykose og misbrug, samt anamnese med tidligere udøvelse af vold

Arbejdsmiljø og sikkerhed

- Taske og overtøj ved udgang, blå Futter
- Orienter dig i forhold til flugtveje
- Hold afstand, vend ikke ryggen til borger
- Varetag ydelsen tættest mulig på udgang
- Situationsaflæse ved hvert besøg – indre og ydre faktorer omkring borger kan have ændret sig.

Kognitive funktionsnedsættelser / psykose

- Enkel kommunikation, klare budskaber .. ikke tale / handle for hurtigt.
- Skriv vigtig info og aftaler ned
- Ophold dig i samme rum som borger – undgå at gå i skabe, skuffer ..
- Neutral tilgang til indhold psykose
- Ved forgiftningsangst - obs vægt
- Dokumenter evt. efter besøget

Deeskalerende/ konfliktnedtrappende teknikker

- Undgå dominerende tale eller kropssprog
- Undgå at tale eller handle "hen over hovedet" på borger
- Undgå længerevarende øjenkontakt
- Indled sætninger med "jeg" fremfor "du"
- Lad borger tale ud
- Forhold dig roligt og neutralt – affekt smitter

Akutte situationer

Undgå så vidt muligt alt der kan fremkalde aggression – herunder:

- Stille krav og sætte grænser
- Undgå at gå ind i emner med konfliktpotentiale
- Forlad hjemmet hvis borger ikke kan tales til ro
- Efterfølgende husk dokumentation, evaluering, fremtidig læring
- Arbejdsskade evt politianmeldelse, psykologhjælp m.v

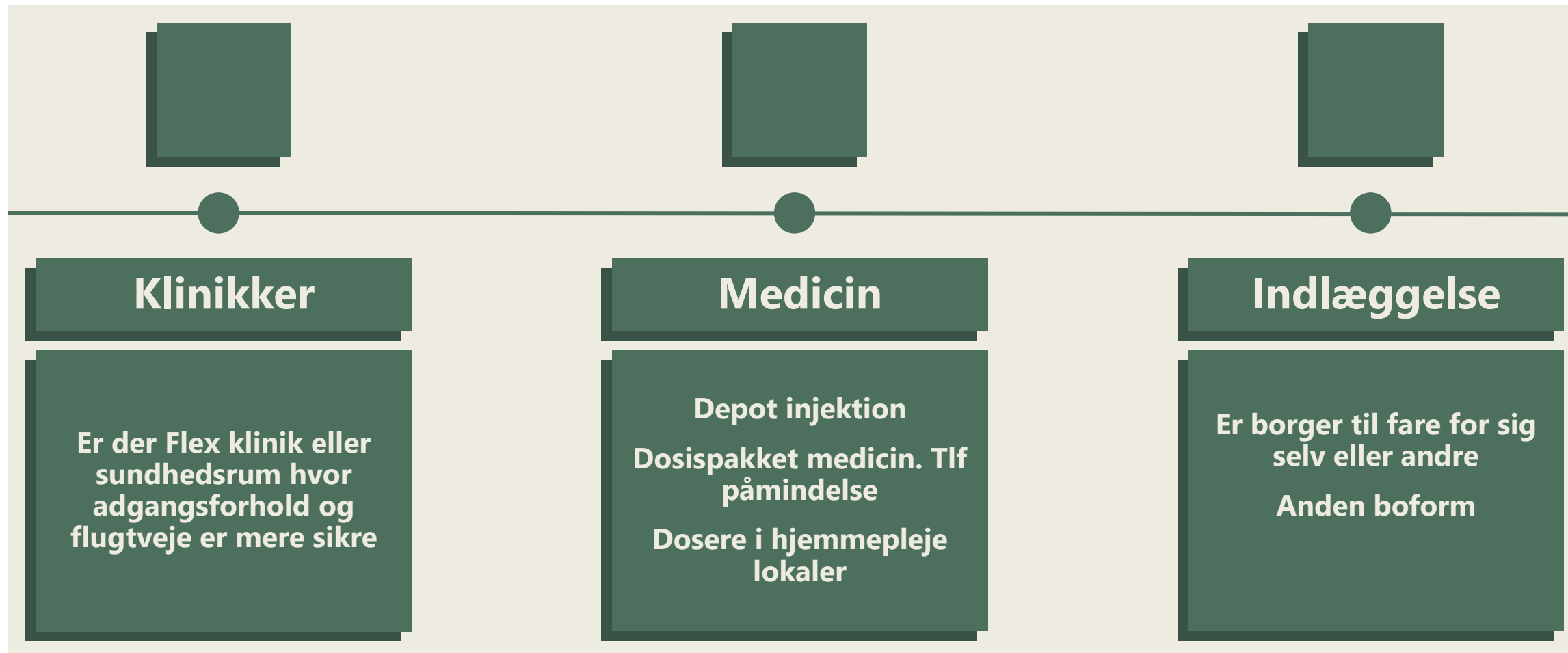
Case Ali 44 år

Ali 44 år Fra Somalia, Diabetes 2, PTSD, alkohol misbrug

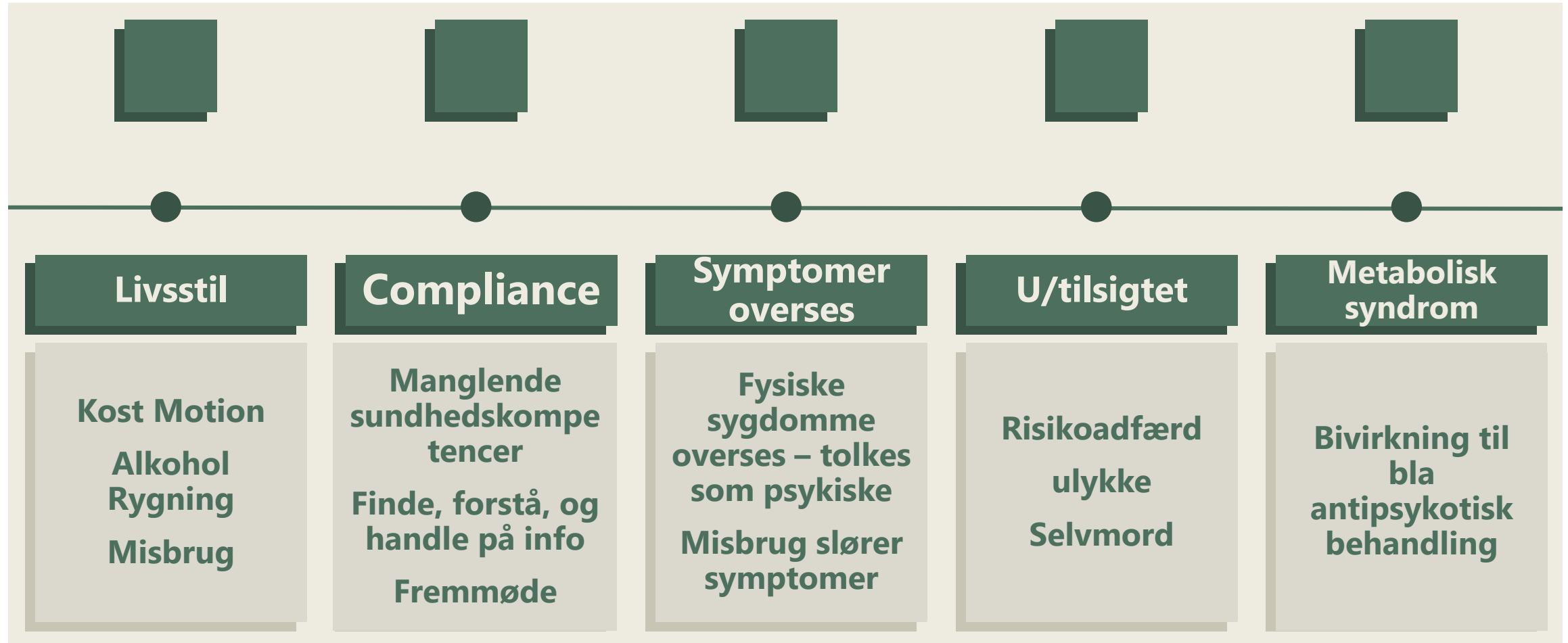
Ydelser: Behov for sårskift og kompressionsbehandling, medicindispensering, påmindelse, oprydning og rengøring.

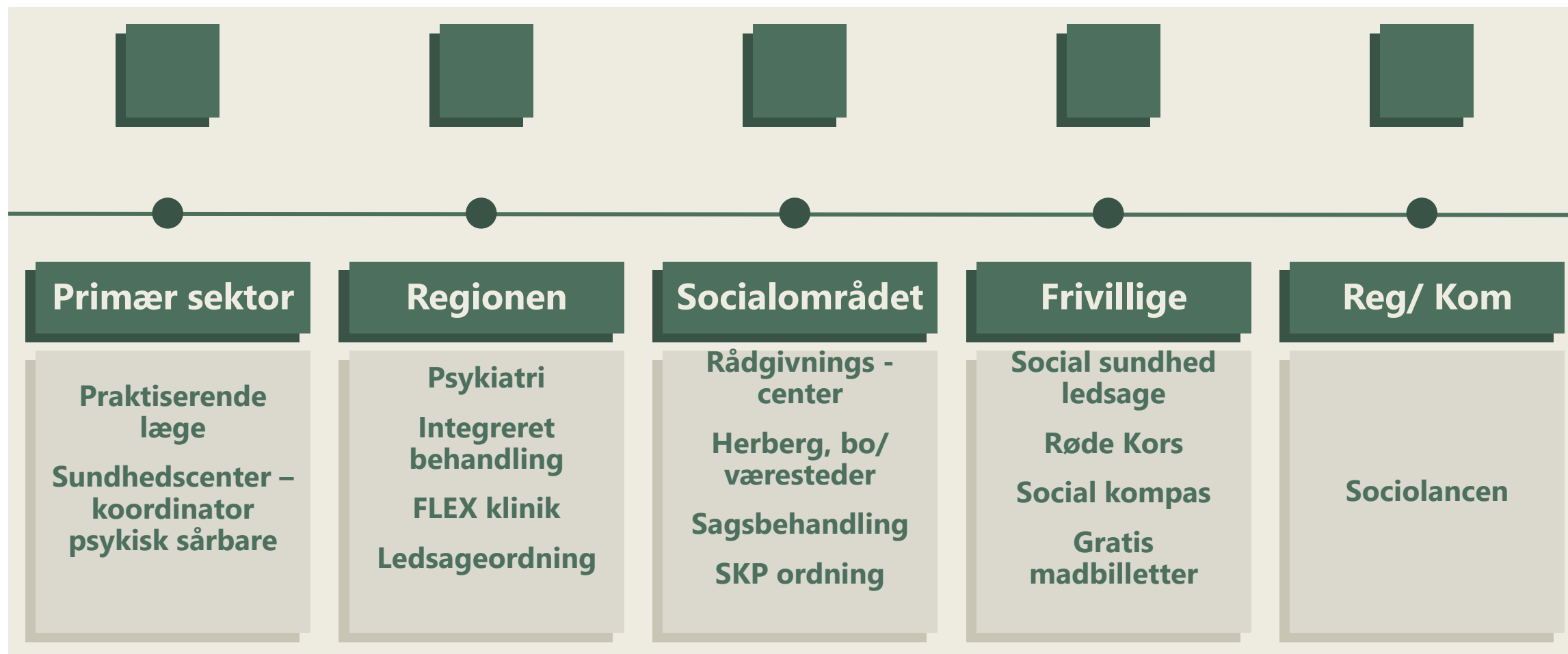
Hvis arbejdsmiljø ikke kan bringes i orden

Social ulighed i sundhed

Samarbejdspartnere, tilbud og indsatser

Hvordan sikrer vi viden / vidensdeling

- **Kvalitetsorganisation / håndbog**
- **Lokal ERFA gruppe**
- **Arbejdsgruppe & 83/85. Internt arbejdsredskab m opgaver mellem sundheds/servicelov**
- **Nyhedsbrev med aktuelle temaer**

Ny lovgivning, reformer m.v der påvirker målgruppen

Ny lov om herberg: Medfører øget mængde socialt udsatte i kommunalt anviste boliger

Ny værgemålslov: Sværere at søge værgemål .. Den der søger skal selv indhente lægelige oplysninger og betale for disse

Ny ældrelov: Øget selvbestemmelse - kræver man kan konsekvensberegne ..

Ny arbejdsmarkedsreform: kontant hjælp for nogle grupper skåret med 50 procent.

Regional psykiatri

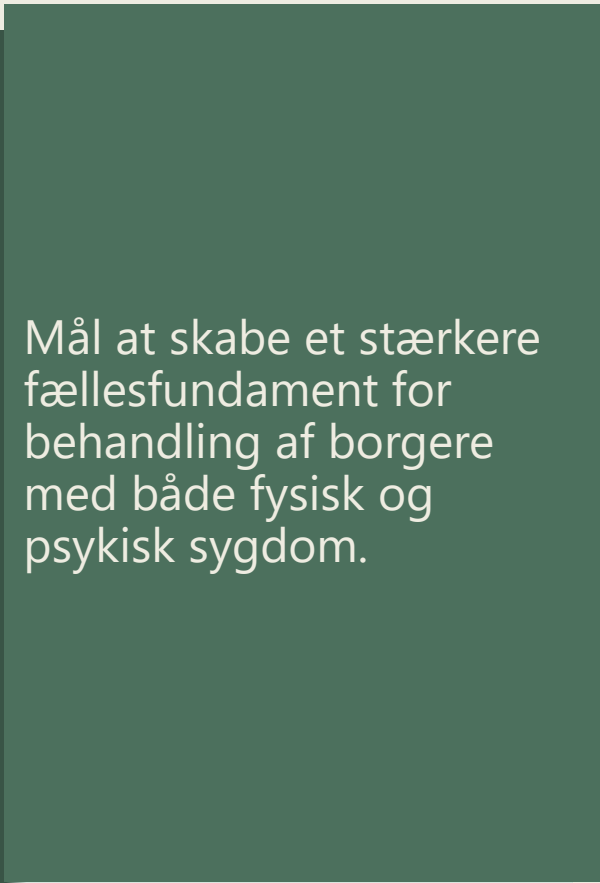
10 års plan psykiatrien

Integreret behandling for mennesker med dobbeltdiagnose. Forventes fuldt implementeret 2026

Organisatoriske forandringer 1. jan 2026. Psykiatrien forankres i Regionens akuthospitaler

Mål at skabe et stærkere fællesfundament for behandling af borgere med både fysisk og psykisk sygdom.

Fremtidige indsatsområder

- **Flexklinikker alle regioner**
- **Forløbskoordination for borgere med dobbeltdiagnoser**
- **Retsplejeloven & 115. Myndigheder kan dele oplysninger om private forhold uden samtykke - feks for at forhindre en situation hvor en person er til fare for sig selv eller andre.**
- **(PSP koordineret indsats overfor socialt udsatte)**

